

NAŠI SUSRETI

1. Zbor Sekcije za metodiku Društva sveučilišnih nastavnika i ostalih znanstvenih radnika u Zagrebu

U prostorijama Katehetskog salezijanskog centra, u Vlaškoj 36, u Zagrebu, održan je 17. prosinca 1990. Zbor sekcije za metodiku, s dnevnim redom:

1. Izvještaj o radu Sekcije za 1990. godinu,
2. Prijedlog programa rada Sekcije za 1991. godinu,
3. Izbor rukovodećih organa Sekcije.

Iz "Izvještaja o radu Sekcije" u 1990. godini, koji je podnio tajnik Ivan Biondić, saznajemo da je "Sekcija za metodiku u petoj godini svoje redovne djelatnosti djelovala na okupljanju metodičara i drugih znanstvenih i stručnih djelatnika, teoretsko-praktičnom promišljanju nove metodičke paradigme kao i izradi prijedloga novog sistema obrazovanja prosvjetnih djelatnika. Osim toga Sekcija je i u ovoj godini razvila veoma bogatu interdisciplinarnu suradnju putem održavanja tribina na kojima se raspravljalo o problemima modernizacije nastave i obrazovanja nastavnika."

Zbog šireg interesa za ovu problematiku, a i zbog činjenice da je ovo zadnji "Zbor" u 1990, i prema tome ima karakter pregleda, navodim ovdje teme i sadržaje tribina (prema "izvještaju"), koje su organizirane povodom izlaska relevantnih knjiga:

- Suvremeno strukturiranje metodike tjelesne i zdravstvene kulture (uvodničari: M. Mraković i V. Findak) - u povodu knjige "Metodika tjelesne i zdravstvene kulture", autora V. Findaka (IRO "Školska knjiga", 1989);

- Edukacija i sociologija (uvodničari: V. Katunarić i I. Cifrić) - u povodu knjige "Uvod u sociologiju" autora M. Haralambosa ("Globus", 1989);

- Edukativni marketing (uvodničari: F. Rocco i N. Kujundžić) - u povodu knjige "Izdavaštvo, marketing, škola" autora J. Marevića (NIRO "Školske novine", 1990);

- Pedagogija: Quo vadis (uvodničari: N. Pastuović i S. Rodek) - u povodu knjige "Pedagogija", autora A. Vukasovića ("Zagreb" RO za grafičku djelatnost, Samobor-Novaki, 1990);

- Škola i religija (uvodničari: J. Marinković i T. Trstenjak) - u povodu

izdanja NIRO "Školske novine": Razgovori o religiji, autora N. Skledara (190.) i Religija i odgoj, autora Lj. Plačka (1990.);

- Profesija u suvremenom kontekstu (uvodničari: G. Cerjan Letica i Ž. Šporer) - u povodu knjige "Sociologija profesija", autorice Ž. Šporer (SDH, 1990);

- Suvremeno strukturiranje katehetske/vjeronaučne metodike (uvodničar: M. Pranjčić) - u povodu registriranja Katehetskog salezijanskog centra u znanstveno-istraživačku ustanovu (područje pedagogije);

- Potreba dijaloga među različitim odgojnim konceptima (uvodničari: J. Marinković i M. Polić) - u povodu novopokrenutog časopisa "Metodički ogledi" (Hrvatsko filozofsko društvo, 1990).

Na tribinama su razmatrana aktualna pitanja i problemi teorije i prakse odgoja i obrazovanja. U prosjeku je sudjelovalo tridesetak stručnjaka iz različitih znanstvenih područja (filozofije, teologije, pedagogije, sociologije, psihologije, politikologije, kineziologije, defektologije, filologije, socijalnog rada, prirodno-znanstvenih područja i dr.).

Sekcija je posvetila posebnu pozornost obrazovanju nastavnika i s tim u vezi:

- *Organizirala* okrugli stol "Suvremeni sistem obrazovanja nastavnika" (uvodne teze: A. Bežen); rasprava je bila početak otvaranja prema inter/multikulturalnoj i inter/multikonfesionalnoj edukativnoj paradigmi u nas.

- *Izradila* "Prijedlog reorganizacije PKZ i drugih prosvjetno-strukovnih organizacija" (objavljen u "Školskim novinama" i "Biltenu"), u kojem se *zalaže za osnivanje*: Hrvatske pedagoške akademije (koja bi djelovala u tradiciji Hrvatskog pedagoškog-književnog zbora), Zajednice hrvatskih prosvjetnih djelatnika (koja bi okupljala sve koji profesionalno djeluju na unapređenju odgoja i obrazovanja), Istraživačko-informacijsko-izdavačkog centra (koji bi djelovao u prostorima Hrvatskog učiteljskog doma). Prijedlog je podržan od odgovarajućih struktura, izabran je Pripremni odbor koji doručuje programske i pravne dokumente.

- *Suraduje s relevantnim prosvjetnim i edukativnim institucijama i organizacijama*. Uspostavljena je posebna suradnja s Katehetskim salezijanskim centrom, Konfederacijom nezavisnih sindikata Hrvatske i izdavačkim kućama NIRO "Školske novine", IRO "Školska knjiga" i dr.

O djelovanju i aktivnostima Sekcije objavljeno je dvadesetak os-

vrta i komentara, a i polemičkih priloga.

Materijalno poslovanje Sekcije do sada je dotirao SIZ osnovnog i usmjerenog obrazovanja, a za sve navedene aktivnosti utrošena su veoma skromna sredstva. Izražena je zahvalnost predsjedniku ovog SIZ-a dr. Anti Beženu (N. Kujundžić).

Na temelju dosadašnjeg djelovanja i urgentnih potreba daljeg preobražaja odgoja i obrazovanja, Izvršni odbor Sekcije predlaže da se u narednoj godini ostvare ovi programski zadaci:

1. organizacija stručnih i znanstvenih skupova (tribina, okruglih stolova i kolokvija),

2. organizacija savjetovanja u problemima multikulturalne edukacije u osnovnoj školi i objavljivanje knjige,

3. izdavanje priručnika "Suvremeno strukturiranje metodika",

4. izrada "Metodičkog leksikona" (u suradnji s Katehetskim salezijanskim centrom),

5. izdavanje "Metodike katehetske (vjeronaučne) nastave" (u suradnji s Katehetskim salezijanskim centrom),

6. angažiranje na reorganizaciji PKZ-a u HPKZ (kao Hrvatske pedagoške akademije) i suvremenom profesionalno-stručnom osposobljavanju prosvjetnih djelatnika.

Financiranje navedenih aktivnosti ostvarit će se iz dotacija društvenih fondova i drugih izvora.

Iza svih ovih aktivnosti stoji *Izvršni odbor Sekcije za metodiku*.

U kratkoj *diskusiji* izražena je zadovoljstvo dosadašnjim radom, kao i želja da se što prije doradi i izda knjiga "Suvremeno strukturiranje metodika" (A. Bežen, N. Kujundžić, P. Rojko). Konstatirano je da je rad Sekcije imao pozitivan odjek u javnosti, da su posebno korisni bili susreti s drugim znanstvenim stručnjacima, u kojima se pedagogija osvješćivala i obogaćivala (F. Jelavić). I dalje se osjeća potreba utemeljenja pedagogije ("bez filozofije ne mogu se kretati u pedagogiji..., bez psihologije ne mogu se kretati u pedagogiji...") i terminološkog brušenja i pročišćavanja nomenklature (navedeno je nekoliko konkretnih primjera u usporedbi s njemačkom metodičkom terminologijom "koja je najizbrušenija"), te bi jedan od narednih susreta trebalo posvetiti hrvatskoj pedagoškoj (metodičkoj i didaktičkoj) terminologiji (V. Poljak). Terminologija je osnovna predradnja za strukturiranje metodike (N. Kujundžić).

Ovaj zbor je pozdravio *Vladimir Kovač*, predsjednik Gradskog odbora

sindikata prosvjetnih radnika Zagreba (i u ime ROS-a), te zaželio uspjeh u radu te pomoć i podršku.

Izražena je posebna zahvalnost najistaknutijim djelatnicima Sekcije ponajprije dosadašnjem predsjedniku dr. D. Rosandiću i tajniku dr. I. Biondiću. "Izveštaj" je jednoglasno usvojen, a programski zadaci s optimizmom prihvaćeni.

Zatim je na prijedlog dosadašnjeg izabran (ponešto restrukturiran) novi Izvršni odbor: predsjednik - dr. Marko Pranjčić, ravnatelj Katehetskog salezijanskog centra i urednik časopisa "Kateheza" (njegov izbor je obrazložen s tri razloga: posjeduje znatne i stručne reference, želja za otvaranjem Sekcije jednom novom području, praktična suradnja u izvođenju zacrtanih projekata); zamjenik - dr. Ante Bežen, RSIZ osnovnog obrazovanja; tajnik - dr. Ivan Biondić (dosadašnji tajnik); članovi odbora - dr. D. Rosandić (za književno-umjetničko područje, ujedno počasni predsjednik), dr. R. Krsnik (za prirodoslovno-matematičko područje), dr. M. Polić (za filozofsko), dr. V. Findak (za područje fizičke kulture), dr. N. Pastuović (za područje psihologije), dr. N. Kujundžić (za područje pedagogije).

Novi predsjednik se zahvalio na povjerenju, istakao potrebu strpljivog i ustrajnog rada te želju za daljom suradnjom i usavršavanjem. J. Baričević je zatražio obrazloženje: kako se postaje članom Sekcije Društva sveučilišnih nastavnika i ostalih znanstvenih radnika u Zagrebu, te da li se poštivao Statut Sekcije pri izboru predsjednika Sekcije? Odgovor je: Sekcija je dobrovoljno udruženje, ima svoj Statut i on se poštivao. Članom postaju svi koji sudjeluju u radu Sekcije (I. Biondić). Sekcija je ozbiljna ustanova sa znanstvenim dignitetom. U nju su pozvani svi koji se bave problemima metodike, a želja nam je bila da se afirmira ova problematika i u tom smislu možemo biti zadovoljni. Može se postaviti i pitanje rigoroznijih kriterija za postajanje članom, ali ako je članstvo dobrovoljno nema smisla inzistirati na nekim formalnostima. Kao i u svakom društvu skupština prisutnih članova donosi odluke (A. Bežen). Sekcija je dobrovoljačka a cilj joj je afirmacija metodike kao takve. A prvi uvjet da netko postane članom Sekcije jest da posjeduje minimalne znanstvene kompetencije i maksimalnu volju. To što je Marko izabran jest odavanje priznanja ne samo Marku, nego i najstarijoj metodi, a to je metodika vjerskog odgoja (N. Kujundžić). Uvjeti su liberalni, ali bi ih trebalo formalizirati, kao i Statut, radi boljeg funkcioniranja.

Nužan je također popis svih članova da bi pravodobno mogli biti obaviješteni, i da bi pozitivne ideje i aktivnosti došle do što šireg kruga ljudi (K. Zakarija). Postoji jedan zbornik i u njemu popis svih naših članova. Na njemu se nalazi oko sto trideset (130) članova! A mogu se dopisati i svi drugi koji žele. Izvjesna reorganizacija i poboljšanje funkcioniranja Sekcije s pravom se očekuje od novog odbora (N. Kujundžić). Postojale su razne sekcije pri raznim društvima a ovo je prva interdisciplinarna, i upravo je ugodno slušati kako se ljudi zanimaju (G. Zovko i A. Bežen). Ovdje je izražen prijedlog i hoćemo li ga prihvatiti ili odbiti? (moderator). *Prijedlog je jednoglasno prihvaćen!*

Zatim je prof. Rosandić kao prvi predsjednik Sekcije uzeo riječ. "Imao sam čast i zadovoljstvo biti prvi predsjednik Metodike sekcije. Učinjeni su prvi koraci u njezinoj znanstvenoj afirmaciji u ovom obliku. Bilo je pravo zadovoljstvo sudjelovati u mnogim raspravama u društvu sveučilišnih nastavnika, tako da mi se čini da su ti početni koraci važni i da obvezuju one koji će to djelo nastaviti. Zahvaljujem za konstruktivnu suradnju svim članovima uže uprave, svim sudionicima u raspravama, a bilo ih je mnogo, tako da iz uprave ove Sekcije izlazim s osjećajem zadovoljstva i radovat ću se uspjesima koje će ova Sekcija imati, jer afirmacija metodike u znanstvenom smislu još traži dosta napora. Naravno, čito u našoj sredini koja nije uvijek pokazala pravo razumijevanje za ovu problematiku, a meni se čini da uspješno usavršavanje odgojno-ob-

razovnoga sustava, bez usavršavanja njegovih metodika, naprosto nije moguće. I svi koji misle da se odgojno-obrazovni sustav bez toga može uspješno usavršiti i reformirati, čini mi se da su u ozbiljnoj zabludi. Ova će Sekcija, vjerojatno, moći odgovoriti na brojna pitanja u tom smislu, dat će informacije koje su relevantne, i bilo bi vrlo značajno da javnost više registrira ovu djelatnost. Mi smo samo u dva tri navrata imali prilike govoriti o ovoj Sekciji u čisto znanstvenom smislu, inače oko nje je bio stvoren jedan vrlo nezgodan, gotovo bulevarski kontekst, tako da ona ima za ovo vrijeme svoga trajanja zanimljiv životopis, ali čini mi se da ona našu znanstvenu sredinu ozbiljno obvezuje i treba podržati njezine daljnje korake, i novoj upravi poželjati puno strpljenja i mudrosti, jer nije uvijek jednostavno odoljeti određenim iskušenjima i pritiscima koji se u radu na ovoj problematici javljaju. Ja bih se zahvalio svima koji su do sada surađivali, a novim članovima koji će se priključiti ovom poslu zaželio bih pravo profesionalno zadovoljstvo." (Pljesak starom i novom predsjedniku i tajniku.)

J. Baričević daje informaciju da će se od 2-5 travnja održati međunarodni interdisciplinarni i interkonfessionalni kolokvij na temu "Religijska kultura i vjeronauk u školi". Izražena je želja da se zainteresira Filozofski fakultet jer u njemu je gro stručnjaka.

Na kraju je novi predsjednik izrazio spremnost za rad i suradnju, želju i angažiranost da se ostvare ciljevi i opsežni program ove Sekcije.

Uz malu zakusku nastavilo se "bistriti" pojmove, komunicirati i nadati se lijepoj budućnosti.

2. Tribina: "Potreba dijaloga među različitim odgojnim koncepcijama"

Drugi skup započeo je predstavkom novog časopisa: "Metodički ogledi", i s tim u vezi naglašena je važnost filozofskog utemeljenja metodike. Prvi broj je izašao u nakladi od 500 primjeraka, no postoje ozbiljni razlozi koji bude nadu u prihvaćenost i perspektivu ovog doista, za svakog nastavnika, neophodnog stručnog pomagala, koji je i jedini stručni časopis na području filozofije i pedagogije odgoja.

Uvodnu riječ o časopisu izrekli su dekan Filozofskog fakulteta dr. Jospip Marinković, koji je dao kratki povijesni pregled nastanka ovog časopisa i kontekst u kojem je nastao, te dr. Milan Polić, glavni urednik, koji je predstavio uređivačku koncepciju i strukturu časopisa. "Metodički ogledi" zamišljeni su kao ukrštanje svih metodika, njihov međusobni dijalog, te sredstvo u promicanju metodičkog rada. Oni bi bili i kritičko propitivanje o odgojno-obrazovnoj praksi, stjecište dosad postignutih znanstvenih i stručnih rezultata. Svaki broj bi sadržavao studiju o naslovnoj temi, dijaloge - osvrte, kritiku postojećih udžbenika...

Sve to (bilo bi poželjno) treba da se ostvari na tri razine: na razini filozofskog utemeljenja, umjetničko-znanstvene postavke i razrade te uspostave stvaralačke komunikacije (N. Kujundžić). I ovdje je naglašeno da je potreban minimum konsenzusa o nazivlju i općoj viziji čovjeka koja se prenosi explicite ili implicite (J. Marinković, G. Zovko, J. Baričević). Potrebno je neko sito, ali ono ne smije biti ideološko, ni državno kao dosada (M. Polić). Treba dati više prostora struci i znanju provjerenom i potvrđenom u životu (Puževski, M. Brazda, R. Krsnik). Potrebno je ponuditi novu filozofiju školstva, jer dosadašnja više ne funkcionira, a bez filozofske koncepcije nema prosvjetnog sistema (V. Poljak, K. Zakarija, N. Kujundžić).

U svakom slučaju i ova je tribina pokazala da postoji živ interes za prosvjetnu, odgojno-obrazovnu, posebno metodičku, problematiku, i da se smijemo nadati boljoj budućnosti. Čeka nas dakle ozbiljan rad a onda i siguran uspjeh.